

XII. Procedury postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń

Procedury obowiązujące w: **Liceum Ogólnokształcącym im. Obrońców Westerplatte w Mrągowie**

Adresaci procedury: **wszyscy pracownicy szkoły**

Cel procedury:

- **stworzenie sprawnego systemu interwencji w sytuacjach zagrożeń i w przypadku zachowań ryzykownych uczniów;**
- **zapewnienie uczniom bezpieczeństwa przed wszelkimi formami przemocy fizycznej i psychicznej, uzależnieniami i innymi przejawami patologii społecznej.**

Podejmowanie działań w sytuacjach szczególnych zagrożeń:

Każdy pracownik szkoły powinien natychmiast, zdecydowanie reagować, na sytuację zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia lub życia ucznia.

Spis procedur:

- I. Postępowanie w sytuacjach agresji i przemocy ze strony uczniów.
- II. Postępowanie w przypadku zachowania ucznia uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarne zachowanie w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacerowanie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).
- III. Postępowanie w sytuacji kradzieży, dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności.
- IV. Postępowanie w sytuacji podejrzenia, że uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków.
- V. Postępowanie w przypadku zastraszania, wyłudzenia, wymuszania.
- VI. Postępowanie w przypadku posiadania przez ucznia niebezpiecznych narzędzi, przedmiotów.
- VII. Postępowanie w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk lub alkohol.
- VIII. Postępowanie w sytuacji znalezienia na terenie szkoły podejrzonej substancji.
- IX. Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, rzucanie przedmiotami, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły, agresja fizyczna).
- X. Postępowanie wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.
- XI. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.
- XII. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo.

- XIII. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.
- XIV. Postępowanie w przypadku powrotu ucznia do szkoły po powziętej próbie samobójczej lub dłuższym pobycie w szpitalu (zaburzenia psychiczne).

I. Postępowanie w sytuacjach agresji i przemocy ze strony uczniów

1. Zdecydowanie i stanowcze przerwanie negatywnego zachowania.
2. Rozdzielenie stron konfliktu.
3. Ustalenie granic: nie dopuszczenie do przejawów agresji uczniów wobec siebie i osoby interweniującej.
4. Powiadomienie wychowawcy lub pedagoga o zdarzeniu.
5. Ocena zagrożenia przez wychowawcę lub pedagoga szkolnego i podjęcie decyzji o powiadomieniu dyrektora.
6. Przeprowadzenie przez wychowawcę lub pedagoga rozmowy z uczniami o ich zachowaniu.
7. Wezwanie przez wychowawcę rodziców uczniów biorących udział w zdarzeniu.
8. Podjęcie współpracy z rodzicami w celu rozwiązania trudnej sytuacji wychowawczej i zaplanowania strategii działań.
9. Odnotowanie w/w zdarzenia w dokumentacji szkolnej oraz sporządzenie notatki ze zdarzenia.
10. W przypadku drastycznego pobicia lub braku rezultatów działań wychowawczych i nie zaniechania przez ucznia zachowań negatywnych, dyrektor szkoły zawiadamia policję lub sąd rodzinny.

II. Postępowanie w przypadku zachowania ucznia uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarnie zachowanie w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośnie rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).

1. Upomnienie słowne przez nauczyciela, próba przywrócenia dyscypliny i porządku w klasie.
2. Powiadomienie wychowawcy klasy o zachowaniu ucznia, nagana wychowawcy.
3. Powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów) o niewłaściwym zachowaniu się ucznia. Ustalenie wobec ucznia kar i konsekwencji w związku z ze złym zachowaniem.
4. W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela, wychowawcy, powiadomienie pedagoga i dyrektora szkoły.
5. Systematyczne spotkania ucznia z pedagogiem szkolnym.

III. Postępowanie w sytuacji kradzieży, dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności

1. Powstrzymanie sprawcy (w przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy w momencie zauważenia szkody, podjęcie postępowania wyjaśniającego, rozmowa ze wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia).
2. Przekazanie informacji o zdarzeniu i sprawcy pedagogowi szkolnemu i dyrektorowi szkoły.

3. Ustalenie przez pedagoga okoliczności i przebiegu zdarzenia, sporządzenie notatki ze zdarzenia.
4. Przekazanie informacji o występku wychowawcy klasy.
5. Wezwanie rodziców sprawcy dewastacji lub kradzieży.
6. Podczas spotkania pedagoga i wychowawcy z rodzicami - podjęcie działań mających na celu ustalenie konsekwencji wobec sprawcy oraz formy zadośćuczynienia, sporządzenie protokołu ze spotkania.
7. W przypadku dużej szkody wezwanie przez dyrektora szkoły policji.

IV. Postępowanie w sytuacji podejrzenia, że uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

1. Powiadomienie o przypuszczeniu wychowawcą klasy, pedagoga i dyrektora szkoły.
2. Odizolowanie ucznia od reszty uczniów, lecz nie pozostawienie go samego.
3. Wezwanie rodziców.
4. W przypadku odmowy przyjazdu rodziców lub niemożności skontaktowania się z rodzicami (prawnymi opiekunami), zawiadomienie najbliższej jednostki policji.
5. Wezwanie lekarza, który podejmie decyzję o skierowaniu ucznia do domu lub placówki służby zdrowia lub przekazaniu ucznia do dyspozycji policji w porozumieniu z dyrekcją szkoły.
6. Odnotowanie w/w zdarzenia w dokumentacji szkolnej oraz sporządzenie notatki ze zdarzenia.
7. Przeprowadzenie-późniejsze- rozmów z rodzicami w obecności ucznia i pedagoga szkolnego -zobowiązanie ucznia do zaniechania negatywnego zachowania, podjęcie ewentualnych działań terapeutycznych.
8. W przypadku powtórzenia się zdarzenia obligatoryjne powiadomienie policji i sądu rodzinnego.

V. Postępowanie w przypadku zastraszania, wyludzania, wymuszania:

1. W przypadku zgłoszenia przez ucznia, rodziców (opiekunów) faktu zastraszania, wymuszania lub wyludzania wychowawca lub nauczyciel informuje o tym pedagoga szkolnego i dyrektora.
2. Pedagog ustala okoliczności zdarzenia, świadków, sprawcę, sporządza dokumentację dotyczącą sprawy a o wynikach informuje wychowawcę.
3. Pedagog w obecności wychowawcy informuje rodziców ofiary i sprawcy o zdarzeniu i konsekwencjach.
4. W szczególnych wypadkach dyrektor informuje o zdarzeniu policję.

VI. Postępowanie w przypadku posiadania przez ucznia niebezpiecznych narzędzi/ przedmiotów:

(za przedmioty niebezpieczne uważa się: scyzoryki i noże, łańcuchy, szpikulce, kije bejsbolowe, lasery, gaz, straszaki broni, pałki gumowe lub plastikowe oraz inne niebezpieczne przedmioty)

1. Nakłonienie ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu, jeśli uczeń odmawia oddania zabronionego przedmiotu, należy go poinformować, że ma taki obowiązek.
2. Zabezpieczenie przedmiotu i powiadomienie o zdarzeniu wychowawcy.
3. W przypadku odmowy oddania niebezpiecznego przedmiotu, powiadomienie dyrektora szkoły o zdarzeniu, który zawiadamia policję.

4. Wychowawca wzywa rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i oddaje im zabezpieczony przedmiot informując o konsekwencjach jego posiadania.

VII. Postępowanie w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki lub alkohol.

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawcy, pedagoga, pielęgniarki szkolnej) ma prawo zażądać aby uczeń przekazał mu podejrzaną substancję/alkohol, pokazał zawartość torby, zawartość kieszeni itp. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie przeszukiwać odzieży ani osobistych rzeczy ucznia - jest to czynność zastrzeżona dla policji.
2. Poinformowanie dyrektora o zdarzeniu.
3. W przypadku oddania nauczycielowi przez ucznia podejrzonej substancji (narkotyki), szkoła przekazuje ją niezwłocznie policji.
4. W przypadku odmowy przekazania substancji lub pokazania zawartości torby, odzieży - dyrektor wzywa policję, która przeszukuje ucznia i zabezpiecza substancję.
5. W przypadku posiadania alkoholu przez ucznia, nauczyciel odbiera alkohol, zabezpiecza - w celu oddania rodzicom.
6. Wychowawca lub pedagog powiadamia o zdarzeniu rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i wzywa do natychmiastowego stawienia się w szkole lub w miejscu przebywania ucznia.
7. Z przebiegu sytuacji sporządza się notatkę służbową.

VIII. Postępowanie w sytuacji znalezienia na terenie szkoły podejrzonej substancji:

1. Zabezpieczenie substancji przed dostępem do niej innych osób oraz ewentualnym jej zniszczeniem.
2. Powiadomienie o zdarzeniu dyrektora szkoły.
3. Wezwanie przez dyrektora szkoły policji, przekazanie zabezpieczonej substancji i złożenie informacji dotyczących zdarzenia, sporządzenie notatki z w/w postępowania.

IX. Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, rzucanie przedmiotami, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły, agresja fizyczna)

1. Powiadomienie wychowawcy, pedagoga, dyrektora szkoły o zdarzeniu, wezwanie rodziców.
2. W każdym przypadku powiadomienie policji i sądu rodzinnego.
3. Oprócz wszczętych procedur prawnych, zastosowanie konsekwencji wynikających ze szkolnego systemu kar i nagród.

X. Postępowanie wobec ucznia - sprawcy czynu karnalnego lub przestępstwa:

Czyn karnalny – czyn zabroniony przez ustawę jako: przestępstwo

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
4. Powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy,
5. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji.

XI. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.

O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:

- mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei,
- mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu,
- pozbywanie się osobistych i cennych przedmiotów,
- unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie,
- zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność,
- przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań dla danego ucznia,
- przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu,
- przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.,
- podejmowanie w przeszłości prób samobójczych,
- fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca i pedagog szkolny podejmują odpowiednie działania interwencyjne:

1. Jednoznacznie ustalają, które z w/w przesłanek występują u danego ucznia.
2. Przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu wstępnego ustalenia przyczyn, kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia.
3. Przekazują informację o zagrożeniu rodzicom i dyrektorowi szkoły.
4. Ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, proponują objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły lub poza nią.

XII. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych).

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca, pedagog szkolny oraz dyrektor szkoły podejmują następujące działania:

1. Nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce.
2. Informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców oraz przekazują dziecko pod opiekę rodziców (prawnych opiekunów) lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia informują odpowiednie instytucje.
3. Jeżeli sytuacja tego wymaga wzywają pogotowie ratunkowe, informując dyspozytora o zamiarach ucznia.

XIII. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.

Po powzięciu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog szkolny podejmują następujące działania:

1. Jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca (nauczyciel, pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły, a ten rodzica/opiekuna prawnego.
2. Wzywają pogotowie ratunkowe, informując dyspozytora o zdarzeniu.
3. Dyrektor szkoły, pedagog szkolny lub wychowawca dokonują oceny sytuacji i przeprowadzają rozmowę wspierającą z rodzicami oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
4. Jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły, pedagog szkolny przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
5. O próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli.
6. Pedagog szkolny planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazuje rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.
7. W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji.
8. Pedagog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły (przede wszystkim grupie klasowej).

XIV. Postępowanie w przypadku powrotu ucznia do szkoły po powziętej próbie samobójczej lub dłuższym pobycie w szpitalu (zaburzenia psychiczne).

1. Warunkiem powrotu do szkoły (po powziętej próbie samobójczej lub dłuższym pobycie w szpitalu w związku z wszelkiego rodzaju zaburzeniami psychicznymi/emocjonalnymi) jest dostarczenie informacji/zaświadczenia od lekarza psychiatry o braku przeciwwskazań do uczenia się dziecka na terenie szkoły w grupie klasowej.
2. W przypadku ucznia mieszkającego w internacie oprócz zaświadczenia od lekarza rodzic podpisuje oświadczenie, w którym deklaruje, że jest świadomy zagrożeń i

- możliwych negatywnych konsekwencji pozostawienia dziecka w placówce, biorąc jednocześnie odpowiedzialność za mogące wystąpić następstwa takiej decyzji.
3. Pedagog (współpracując z wychowawcą) otacza opieką ucznia poprzez udzielenie wsparcia w postaci rozmów, spotkań, kontaktu z rodzicami. W miarę konieczności wskazuje miejsca w których jest możliwe skorzystanie z terapii i fachowej opieki specjalistów.
 4. W przypadku zaistnienia przesłanek, mogących świadczyć o pogorszeniu stanu zdrowia, rodzic po uzyskaniu takiej informacji ze szkoły, ma obowiązek odebrać dziecko ze szkoły (lub z internatu) i udać się do odpowiedniego specjalisty.
 5. Przy każdej kolejnej interwencji szkoła wymaga od rodzica przedstawienia zaświadczenia od lekarza o braku przeciwwskazań do kontynuowania nauki w szkole.